

**MAŽEIKIŲ RAJONO ŠEIMOS IR VAIKO GEROVĖS CENTRO FIZINIO IR
PSICHOLOGINIO SMURTO PREVENCIJOS PRIEŠ PASLAUGŲ GAVĖJUS IR
FINANSINIO PIKTNAUDŽIAVIMO JŲ ATŽVILGIU PREVENCIJOS PROCEDŪRŲ
TVARKOS APRAŠAS**

**I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mažeikių rajono šeimos ir vaiko gerovės centro (toliau - Centras) fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato smurto sampratą ir rūšis, fizinio, psichologinio smurto bei finansinio piktnaudžiavimo prevencijos procedūras, darbuotojų atliktinus procedūrinius veiksmus. Aprašo paskirtis – užtikrinti kiekvienam paslaugų gavėjui saugią ir palankią aplinką, kurioje jie galėtų jaustis gerbiami ir saugūs.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Smurtas** - veikimu ar neveikimu paslaugų gavėjui daromas tiesioginis ar netiesioginis tyčinis fizinis ir psichologinis poveikis, jeigu dėl to buvo sutrikdyta jo sveikata, jam sukeltas skausmas ar pavojus gyvybei, sveikatai ar pažeminta garbė ir (ar) orumas. Smurtu taip pat laikoma paslaugų gavėjo nepriežiūra.

2.2. **Fizinis smurtas** – tai tyčinis fizinis veiksmas ar veiksmai prieš paslaugų gavėją, taip pat fizinė bausmė, jeigu dėl to buvo sutrikdyta jo sveikata arba buvo sukeltas skausmas ar pavojus paslaugų gavėjo gyvybei, sveikatai arba pažeminta jo garbė ir (ar) orumas;

2.3. **Psichologinis smurtas** – tai tyčinis sistemingas paslaugų gavėjo teisės į identiškumą pažeidinėjimas, jo žeminimas, patyčios, gąsdinimas, kitokia nefizinio kontakto elgsena (veiksmai ar neveikimas), dėl kurios buvo sutrikdyta paslaugų gavėjo sveikata arba sukeltas pavojus jo gyvybei, sveikatai, ar pažeminta garbė ir (ar) orumas. Šie veiksmai yra sąmoningai atliekami skriaudžiančio asmens, turinčio tiesioginę ar netiesioginę valdžią, galią skriaudžiančio asmens atžvilgiu ar turint skriaudžiamo asmens pasitikėjimą.

2.4. **Finansinis piktnaudžiavimas** – tiesioginis ar netiesioginis siekimas veiksmais ar neveikimu, siūlymu, reikalavimais arba priėmimu finansinės naudos sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą tam tikrų veiksmų pagal einamas pareigas ar galimybes, pasinaudojus

paslaugų gavėjų finansinių, teisinių žinių trūkumu, nemokėjimu formuoti savo biudžetą bei atsakingai disponuoti turimomis lėšomis;

II. SKYRIUS

FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO IR FINANSINIO PIKTNAUDŽIAVIMO PREVENCIJOS PROCEDŪROS

3. Centro darbuotojams taikomos fizinio ir psichologinio smurto bei finansinio piktnaudžiavimo prevencijos procedūros:

3.1. darbuotojų švietimas (Centre arba mokymus organizuojančioje įstaigoje) – veikla ir priemonės, skirtos plėsti visų Centro darbuotojų žinias apie smurtą, rizikos veiksnių atsiradimą, taikytinas prevencijos priemones ir būdus;

3.2. vadovaujamosi Centro vidaus tvarkos taisyklėmis, Centro darbuotojų Etikos kodeksu, etikos ir gerovės užtikrinimo politika, pareigybės aprašymuose numatytais elgesio normomis ir šiuo Aprašu;

3.3. nuolat pabrėžiama, jog iš paslaugų gavėjų darbuotojai negali reikalauti ir imti atlygio jokia forma bei negali sudaryti jokių turtinių ir neturtinių sandorių;

3.4. kuriama ir palaikoma saugi, asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palanki bendravimo aplinka, kurioje Centro darbuotojai ir paslaugų gavėjai jaustųsi gerbiami, saugūs, būtų atsižvelgiama į jų nuomonę, o jų siūlymai būtų išklausomi ir vertinami;

3.5. kuriami geri Centro darbuotojų ir paslaugų gavėjų bei kitų suinteresuotų asmenų tarpusavio pasitikėjimu grindžiami santykiai bei puoselėjamos bendros vertybės: tolerancija, lygiateisiškumas, taktiškumas, bendruomeniškumas, mandagumas, paslaugumas, tarpusavio pasitikėjimas ir kt.

4. Centro paslaugų gavėjams taikomos fizinio ir psichologinio smurto prevencinės procedūros:

4.1. paslaugų gavėjų supažindinimas su elgesio taisyklėmis, Centro darbuotojų etikos kodeksu, šiuo Aprašu;

4.2. informacijos suteikimas paslaugų gavėjams apie smurtą provokuojančius veiksnius bei veiksnius, neleidžiančius smurtui atsirasti;

4.3. skatinimas paslaugų gavėjų dalyvauti organizuojamuose smurto ir finansinio piktnaudžiavimo prevencijos renginiuose;

4.4. naudojimas priemonių ir būdų, kuriais siekiama užkirsti kelią rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti bei apsauginiams veiksniams stiprinti.

5. Centro paslaugų gavėjams taikomos finansinio smurto prevencijos procedūros:

5.1. paslaugų gavėjų ir jų artimųjų informavimas apie jiems skiriamas ir mokamas pinigines išmokas bei tikslus jų dydžius;

5.2. paslaugų gavėjų mokymas formuoti savo biudžetą bei atsakingai disponuoti turimomis lėšomis;

5.3. paslaugų gavėjų informavimas apie tai, jog iš jų negali būti reikalaujamas ir imamas atlygis jokia forma bei negali būti sudaryti jokie turtiniai ir neturtiniai sandoriai;

5.4. paslaugų gavėjų ir Centro darbuotojų švietimas siekiant ugdyti gebėjimą atpažinti tiesioginius ir netiesioginius veiksmus, kuriais siekiama finansinės naudos sau ar kitam asmeniui už atlikimą arba neatlikimą tam tikrų veiksmų pagal einamas pareigas ar galimybes.

6. Visais įtariamo ar realaus fizinio ar psichologinio smurto ar finansinio piktnaudžiavimo atvejais, kiekvienas Centro darbuotojas, nedelsiant reaguodamas į atvejį, atlieka šiuos veiksmus:

6.1. nutraukia bet kokius įtarimą apie fizinį ar psichologinį smurtą keliančius asmens veiksmus;

6.2. esant poreikiui, suteikia pirmąją pagalbą arba kreipiasi į pagalbą galinčias suteikti institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

6.3. informuoja savo tiesioginį vadovą ir ar Centro direktorių apie įtariamą ir / ar įvykusį smurtinį ar finansinio piktnaudžiavimo veiksma.

6. Paslaugų gavėjai, įtariantys, stebintys ar patiriantys bet kokio pobūdžio smurtinius ar finansinio piktnaudžiavimo veiksmus, nedelsiant informuoja Centro direktorių ar bet kurį Centro darbuotoją, kuriuo pasitiki, o šis privalo informuoti Centro direktorių. Tais atvejais, kai nėra galimybės pranešti įtariant, stebint, ar patiriant bet kokio pobūdžio smurtinius ar finansinio piktnaudžiavimo veiksmus, nedelsiant informuoja policiją bendruoju pagalbos telefonu - 112.

7. Centro direktorius, gavęs informacijos apie Paslaugų gavėjo patiriamą fizinį ir psichologinį smurto ar finansinio piktnaudžiavimo atvejį, nedelsiant, bet ne vėliau negu sekančią darbo dieną, paskiria atsakingą asmenį arba komisiją atvejui ištirti, kuri per 5 darbo dienas išnagrinėja nustatytą atvejį ir parengia tyrimo išvadą bei rekomendacijas dėl reikalingų pagalbos ir priemonių teikimo paslaugų gavėjams ir pateikia jas Centro direktoriui.

III. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

9. Aprašas skelbiamas Centro interneto svetainėje www.mazeikiugloboscentras.lt ir vidiniame bendrajame serveryje.

10. Paslaugų gavėjai su aprašu supažindinami žodžiu, lankstinukais.